

**Ministerstwo Finansów
Podsekretarz Stanu
Jacek Dominik**

Warszawa, dnia 21 lutego 2007 r.

PK-820-7/HB/07/MB7-10893/06

**Pani
Teresa Kapela**

**ul. Chopina 12
05-220 Zielonka**

W odpowiedzi na przekazane wystąpienie organizacji pozarządowych i osób fizycznych biorących udział w konferencji zorganizowanej w dniu 7 grudnia 2006 r. pt. „Duże rodziny – bogactwem i nadzieją Polski” w sprawie wprowadzenia zmian w systemie podatkowym dla rodzin wielodzietnych uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Na wstępie pragnę zauważyć, iż w gospodarce rynkowej system podatkowy powinien spełniać przede wszystkim cel podstawowy - sprawne i efektywne gromadzenie dochodów publicznych, pozwalające państwu na wypełnianie przynależnych mu funkcji. O ile uznanie systemu fiskalnego za ważny instrument polityki gospodarczej państwa nie budzi wątpliwości, o tyle sposób i zakres jego wykorzystania jako instrumentu polityki społecznej jest kontrowersyjny.

W związku z powyższym należy wskazać, iż realizowanie przez państwo polityki prorodzinnej nie powinno odbywać się wyłącznie przez system podatkowy. Powyższe nie oznacza jednak, że obowiązujące przepisy podatkowe nie zawierają rozwiązań o charakterze prorodzinnym. Przykładem jest ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) zawierająca szereg przepisów o takim charakterze.

Wśród obowiązujących preferencji określonych przepisami ww. ustawy należy wymienić przede wszystkim możliwość wspólnego rozliczenia dochodów małżonków, także w sytuacji śmierci jednego z nich, czy umożliwienie roczne rozliczenie dochodów osób samotnie wychowującym dzieci skorzystanie z przewidzianego dla nich sposobu opodatkowania. Ponadto katalog zwolnień przedmiotowych, określony w art. 21 ust. 1 ustawy zawiera wiele regulacji adresowanych do rodzin. Dla przykładu, na podstawie powyższego artykułu ustawy ze zwolnienia od podatku dochodowego korzystają następujące dochody:

– świadczenia rodzinne wypłacone na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, dodatki rodzinne i pielęgnacyjne, zaliczki alimentacyjne oraz zasiłki porodowe wypłacone na podstawie odrębnych przepisów, (pkt 8),

– jednorazowe zasiłki z tytułu urodzenia dziecka, wypłacane z funduszków związków zawodowych (pkt 9),

– zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł, z zastrzeżeniem pkt 40 i 79 (pkt 26),

– świadczenia pomocy materialnej dla uczniów, studentów, uczestników studiów doktoranckich i osób uczestniczących w innych formach kształcenia, pochodzące z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków własnych szkół i uczelni - przyznane na podstawie przepisów o systemie oświaty, Prawo o szkolnictwie wyższym, a także o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (pkt 40),

– stypendia dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych - do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 380 zł, z zastrzeżeniem ust. 10 (pkt 40b),

– dopłaty do: wypoczynku zorganizowanego przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie, w formie wczasów, kolonii, obozów i zimowisk, w tym również połączonego z nauką, pobytu na leczeniu sanatoryjnym, w placówkach leczniczo-sanatoryjnych, rehabilitacyjno-szkoleniowych i leczniczo-opiekuńczych, oraz przejazdów związanych z tym wypoczynkiem i pobytem na leczeniu - dzieci i młodzieży do lat 18:

a) z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra - niezależnie od ich wysokości,

b) z innych źródeł - do wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty 760 zł (pkt 78),

– świadczenia z pomocy społecznej (pkt 79),

– dodatki mieszkaniowe i ryczałty na zakup opału, przyznane na podstawie odrębnych przepisów o dodatkach mieszkaniowych (pkt 97).

Należy również wspomnieć o wprowadzonej począwszy od 1 stycznia 2007 r. odliczanej od podatku uldze z tytułu wychowywania dzieci. Podstawę prawną odliczenia stanowi art. 27e ustawy. Przepis ten umożliwia podatnikowi, który w roku podatkowym wychowywał własne lub przysposobione:

– dzieci małoletnie,

– dzieci, bez względu na ich wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek pielęgnacyjny,

- dzieci do ukończenia 25 lat uczące się w szkołach, o których mowa w przepisach o systemie oświaty lub w przepisach - Prawo o szkolnictwie wyższym, jeżeli w roku podatkowym dzieci te nie uzyskały dochodów, z wyjątkiem dochodów wolnych od podatku dochodowego, renty rodzinnej oraz dochodów w wysokości nie powodującej obowiązku zapłaty podatku
- odliczyć, w zeznaniu podatkowym, rocznie kwotę, obliczoną jako iloczyn liczby wychowywanych dzieci i kwoty 120 zł.

Odnosząc się do systemu podatków pośrednich pragnę wyjaśnić, iż podatek od towarów i usług jest podatkiem konsumpcyjnym o charakterze powszechnym. Należy zwrócić uwagę, iż odstępianie od naliczenia tego podatku w stosunku do niektórych podatników byłoby niezgodne z przepisami Konstytucji RP, w szczególności z jej art. 84. Przepis ten określa, iż każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie. Ponadto przepisy art. 2 i art. 32 Konstytucji wyrażają zasadę równości obywateli wobec prawa i sprawiedliwości społecznej. Dodatkowo pragnę wyjaśnić, iż akcesja Polski do Unii Europejskiej skutkuje m.in. przyjęciem pełnych praw i obowiązków związanych z członkostwem, w tym regulacji prawnych odnoszących się do systemów podatkowych. W zakresie podatków pośrednich zgodnie z art. 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską państwa członkowskie zobowiązane są do harmonizacji podatków w taki sposób, aby spełniały wymagania Jednolitego Rynku Unii Europejskiej. W związku z powyższym polskie prawo podatkowe winno być zharmonizowane z prawem wspólnotowym, co oznacza, że system podatku VAT nie może być w Polsce wykorzystywany do tworzenia określonych preferencji podatkowych, łamiących konstrukcję tego podatku, opartą na opodatkowaniu konsumpcji.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż obserwowany spadek dzietności, a w konsekwencji starzenie się polskiego społeczeństwa niewątpliwie jest procesem niepokojącym. Jednakże na zakres pomocy państwa ukierunkowanej na zmianę obecnej tendencji demograficznej należy spojrzeć przez pryzmat zarówno finansów publicznych, jak i celu, który miałyby być realizowany. Kontrowersyjność prowadzenia polityki prorodzinnej wyłącznie „poprzez system podatkowy”, w tym podatek dochodowy od osób fizycznych, polega między innymi na tym, że skierowana jest wyłącznie do podatników tego podatku tj. korzystają ci podatnicy, którzy uzyskują dochód. Pamiętać natomiast należy o istnieniu dużej grupy osób, np. rolników płacących podatek rolny, którzy pozostając poza zakresem podatku dochodowego od osób fizycznych, są wyłączeni z preferencji przewidzianych w powołanej ustawie o podatku dochodowym. Ponadto, wprowadzanie wszelkich rozwiązań o charakterze ulg czy zwolnień przyczynia się do komplikowania systemu podatkowego, co z kolei utrudnia prawidłowe stosowanie przepisów zarówno samym podatnikom jak i organom podatkowym.

W związku z powyższym rozwiązania z zakresu polityki podatkowej mogą stanowić wyłącznie jeden z elementów służących realizacji określonych celów polityki społecznej.

Z poważaniem,

PODSEKREIARZ
Dominik
Jacek Dominik